

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 102

číslo: 17

24. dubna 2022

Cena: 10 Kč

Ohlasy Pašijí v české poezii

Hlavní myšlenkou Velikonoc i pašijových her je sebeoběť – vydání vlastního života všanc. Je to zástupná oběť za druhé. Tato myšlenka se rodila u Izraelců zejména v době zajetí, kdy vznikaly představy o služebníkovi Božím, který zástupně trpí za lid. Perikopa z proroka Izajáše o tomto služebníkovi se čte vždy na Velký pátek. To je nejhlubší myšlenka křesťanských Pašijí i Velikonoc, vyzývající křesťany k oběti a službě druhým.

Bohužel zůstávají Velikonoce leckde jen kultem, obyčejem nebo folklórem, pomlázkou. I folklór ale může mít svůj přínos. Ukazuje se, že návrat slunce má velký význam pro celé lidstvo. Odtud slavnosti slunovratu. Už v nejstarší době křesťané dávali výraz kosmickému významu Velikonoc i jejich datováním, časovým spojením s jarním slunovratem.

Myšlenka zástupné oběti se široce objevuje i v celé české slovesné tradici už od 12. století. Staro-české dramatické básnictví je náboženského původu.

V kláštřích, zejména u sv. Jiří na Hradčanech, dramatisovali latinské texty evangelií, vyprávějící o událostech spojených s Kristovou smrtí a jeho vzkříšením. Tyto partie zpívali v kostele kněží, ale postupem doby, když přibývaly nové texty, brali si na pomoc i osoby světské, učitele a žáky. Jistě by bylo zajímavé prostudovat si z tohoto hlediska slovesné umění posledních století, vznikl by dosti obsáhlý svazek... Já bych ráda zmínila, že velkým pokladem naší poezie a hudby jsou reformační písně pašijové a velikonoční. Z nich nejstarší je Husova *Jezu Kriste, štedrý kněže*, hovořící o Kristově oběti: „Ty jsi v světě byl s námi / Tvé tělo trpělo rány za nás, za hříšné křesťany...“

Ohlas velikonočního poselství se objevuje u řady pozdějších českých básníků a myslitelů. Je to často „nechtěný“ výklad pašijových událostí, aktualizovaný v prožitcích současné chvíle, v zaměření na problémy, které jsou v tom kterém okamžiku v osobním životě hroživé a překračují rámec osobního zaujetí. Jsou tu různé aspekty, které spolu vytvářejí „několikabarevný“ a mnohovrstevnatý celek. Jsou otiskem básnické mentality, „poetickým ovzduším“ poznání.

Tito myslitelé, ale i zmiňovaní literární tvůrci, sice nemají výstavu profesorů teologie, ale mají svou skrytou „intuitivní teologii“, a to jim umožňuje, aby rozpoznali některé neuralgické body, které zasahují do přítomnosti. Z pašijových obrazů

vyzvedli určité prvky, vytvořili svou „poetickou klenbu“. Bylo by to jednoduché, ale ovšem žalostné a sklíčující, kdyby všichni básníci, literáti, byli stejní a měli podobný úhel pohledu. Právě mnohost a rozmanitost přístupu je inspirující a vytváří druhou, neoficiální, ale velmi významnou interpretaci textů Nového zákona.

Proto uvedu pohledy některých našich předních slovesných tvůrců. Tím se zprostředkuje konfrontace mezi oficiálním křesťanstvím a pohledem hlubokých lidí, často stojících mimo církevní společenství. Tuto interpretaci bychom mohli nazvat výkladem mezní zkušenosti života. Nabízím několik zajímavých citací, především básníků 20. století, na některých místech s krátkým vysvětlujícím komentářem, v ostatních ukázkách je čtenář veden svou vlastní vnitřní inspirací a vnímavostí pro sílu a „vědoucnost“ básnického slova, jeho „magickou“ sdělnost.

Začneme Karlem Jaromírem Erbennem, naším klasikem, známým i těm, kteří se po skončení školní docházky už poezii nezabývají. Má ve sbírce *Kytice* významnou báseň *Poklad*. V této básnické skladbě se ukazuje, oč o Velikonocích jde, a o co nejde. Na Velký pátek je mladá žena přivábena otíráním pokladů skrytých ve skále, lesk zlata a stříbra ji známí. Odloží dítě, které má být jejím hlavním pokladem a bohatstvím od Boha, a snaží se nabrat si co nejvíce drahých kovů. Žena je potrestána odloučením od syna, pociťuje děs, vinu, zármutek, řadu měsíců se vroucně modlí. Skála se ovšem za rok, na Velký pátek, opět

Dokončení na str. 3

Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že jsi pořád s námi, že nás provázíš temným údolím i slunečným sadem života, že trpíš v každém z nás, když se děje bezpráví, že umíráš s oběťmi, které jsou bombardovány, že jsi na člunech s uprchlíky, že jsi v nemocnicích se strádajícími, že jsi křížován s oběťmi vrahů, že stojíš vždy a všude a odrazuješ ty, kdo se chystají konat zlo, a žehnáš těm, kteří jsou otevření lásce.

Svatý Bože, stojíme před tebou v bázní a s chvěním, neboť tvůj Syn se obětoval za nás, abychom se mohli dotknout pravdy až na samém dnu. Abychom mohli nalézt světlo a obdržet věčnou spásu. Ať je velebena Kristovo jméno navěky.

Veliký Bože, z hloubky srdce tě prosíme za mír na Ukrajině. Ochraňuj tuto krásnou zemi a její lid před nesmyslným krveproléváním. Ať mír zavládne na Ukrajině a ve všech koutech světa. Vkládej do lidských srdcí porozumění a milosrdenství.

Z modliteb bratra biskupa Juraje Jordána Dovaly

Ohlédnutí za Květnou nedělí v Blansku

Na Květnou neděli 10. 4. 2022 ráno jsme se společně setkali před naším Dřevěným kostelem v Blansku. Venku jsme slavili první bohoslužbu se zvěstováním evangelia o vjezdu Pána Ježíše podle Lukášova evangelia. S ratolestmi v rukou za zpěvu Hosana, Hosana... jsme vcházeli dovnitř do kostela. Varhanici, hudebníci a zpěváci nás doprovodili při společném průvodu. V kostele jsme nejprve slavili svátost Pokání, jako svoji přípravu k prožití Svatého týdne s čistým srdcem, pašijím podle Lukášova evangelia jsme naslouchali ve scénickém provedení sester Martiny, Nikolky a bratra Roberta.

Při bohoslužbách bylo představeno šestnáct letošních katechumenů, kteří byli, jako dospělí pokřtěni letos na Bílou sobotu. Byly jim předány Poklady církve /Vyznání víry, Otče náš a Desatero/, Nový zákon a zpěvník. Během bohoslužeb byla pokřtěna malá Sofie Anna, která přijala druhé jméno Jana.

Požehnaný den Páně jsme společně prožili jako slavnost ratolestí i pokorné ztišení u Ježíšova kříže. Bohu díky.

Rada starších

Každý dělá, co může aneb dobrovolnické dojmy

S dobrovolnickou prací s lidmi prchajícími před válkou na Ukrajině jsem začala v prvním březnovém týdnu. Lidé se tehdy shromažďovali v dlouhých frontách při čekání před Cizineckou policií na žižkovském parkovišti. S ostatními dobrovolníky jsme se, ve volném čase, věnovali především práci s dětmi. V pátek 4. března se vše přesunulo do Kongresového centra na pražském Vyšehradě, kde vzniklo Krajské asistenční centrum pomoci Ukrajině (KACPU), přičemž se registrace a vyřízení formálních úkonů výrazně zefektivnila. Jen v Praze bylo k začátku dubna odbaveno již přes 60 tisíc ukrajinských uprchlíků.

Nápor lidí, kteří se zpočátku do centra dostávali, byl obrovský – většinou šlo o matky s dětmi, popřípadě prarodiče s vnoučaty, kteří přijížděli rovnou z nádraží. Na první dojem vše působilo chaoticky, což je při práci s tisícovými davy přirozenou součástí, ale již po první směně jsem viděla snahu o systematickosti práce, řád a především spolupráci všech složek – od policie, hasičů, úředníků, neziskových organizací a dobrovolníků. Všichni pracovali na sto procent, téměř bez zastavení, ale tím spíše bylo vidět, že je úsilí opravdu namístě.

Začali jsme zprostředkovávat materiální pomoc pro děti, rozdávat hračky, jídlo a pití a spolupracovat s dalšími pracovníky KACPU. I nadále se věnujeme dětem, které v centru tráví dlouhé hodiny. Především se však snažíme ukrajinské uprchlíky podpořit a ukázat jim, že v tom nejsou sami. Lidé, se kterými se setkáváme, za sebou mají hrůzné, mnohdy až nepopsatelné zážitky, náročnou cestu, bojí se o své blízké i o svou budoucnost.

Pětatřicetiletou Valerii se dvěma dětmi a babičkou Olgou jsem potkala na chodbě Kongresového centra. Ještě do nedávna pracovala v Kyjevě jako herečka v televizních seriálech, sama tvrdila, že žila dobrý a spokojený život, než do něj zasáhla ničivá válka. Její manžel se s nimi rozloučil, nastoupil do armády a ona se pokusila odvést rodinu do bezpečí mimo svou rodnou vlast. To se jí po dlouhé a náročné cestě podařilo. Azyl získali u nás v České republice, za což byli velice vděční. Když jsem jim připravovala balíčky se základními potřebami pro

děti, povídali jsme si česko-anglicko-ukrajinsko-ruskými větami. Vyprávěli mi o jejich cestě, o přátelích, se kterými už se nikdy neshledají, o příbuzných, kteří nemohli odjet, o úlevě, kterou cítili, když dostali od české rodiny byt k dočasnému užívání. Ale i o strachu z každého dne, strachu z toho, že manžel přestane volat. S Valerií a její rodinou jsme se dlouho loučili. Později jsem se dozvěděla, že jí jedno pražské divadlo dalo hereckou příležitost v připravovaném projektu. Syn začal chodit do české školy. Postupně se snaží zařizovat prázdný byt a stále doufají, že se vrátí domů hned, jak to bude možné.

Lidí, kteří doufají v brzký návrat, je mnoho. Mladá Irina nám s nadějí v hlase popisovala, jak již plánuje návrat do své domoviny. To, že za pár dní bude její město zcela zničené, nikdo z nás netušil.

Zmíním i setkání s paní Vierou. Poprvé jsem ji zahlédla sedící u stolu dětského koutku s dcerou v náručí. Byla velice skleslá, tichá, působila vyčerpaně. Později nám prozradila, že její dítě má poruchu autistického spektra a celá cesta pro ně byla nesmírně složitá. Podařilo se nám sehnat dřevěné hračky i další potřeby, o které nás Viera požádala, a předat jí potřebné informace. Obě nám při odchodu mávaly a přítom měly, alespoň na chvíli, úsměv na tváři.

Když jsme se na minulou směně dozvěděli, že má malý chlapec, sedící v sále, narozeniny, připravili jsme pro něj balíček plný drobných dáreků, zavazany do

Dokončení na str. 2

Reinkarnace po česku

Úvodem předestírám, že nejsem příznivcem indické filosofie a ani obdivovatelem jejích duchovních systémů.

Léta si připomínáme různé výročí prvních i druhých životů a někdy reflektujeme i životy třetí. V této turbulentní a bezprecedentní době jakoby zapadlo jedno významné výročí.

Prvního dubna uplynulo sto let od smrti posledního rakousko-uherského císaře Karla a (zatím) posledního českého krále Karla III.

Kdo byl onen zapomenutý Karel? Císař, jenž se stal císařem v polovině největší války ze všech. Císař, jenž byl císařem pouhé dva roky, ve srovnání se svým předchůdcem, který vládl šedesát osm let. Někdo by řekl, že se jenom mihl velkou historií, aniž by zanechal významnější stopu. Opak je však pravdou. „Po ovoci poznáte je“ (Mt 7,16-20).

Z pohledu fakt přišel císař a král Karel o koruny i o říši. Říše se rozpadla na mnoho střípků, starý svět se utopil v krvi a on sám po nemnoha letech umírá nemocen, v exilu a chudobě. Mladý, ale nemocný a zlomený muž. Nedávno mocný císař, nejbohatší panovník a nikým nezpochybovaná autorita. Můžete se ptát proč?

Většina, a to i mnohem, mnohem bezvýznamnějších „vládců“, „prezidentů“ a „funkcionářů“ neváhá svoji moc bránit. Nerozpakuje se rozpoutat války a ničení. Posílají jiné na smrt, a to jenom pro zdání své moci. To ostatně vidíme dobře i dnes a někteří jsou až moc blízko...

Blahoslavený císař Karel rakouský však šel cestou opačnou. Z vrcholu moci se ze všech sil snažil válku zastavit. Odsouzen k smrti omilostnil. A když válka skončila, uchvatitelé se vrhli na jeho koruny, ale on odmítl obětovat životy svých věrných v boji za svá práva a přijal hořký exil.

Svoji moc a meč pozvedl v boji za právo a mír a prohrál, neboť nechtěl oběti jiných, a proto přinesl obět' sám. A to přestože oběti druhých nebolí a utrpení jiných je tak často jenom položkou účetní bilance...

Šťěstí císař Karel neměl ani v druhém životě. Skoro všemi zapomenut a nanejvýš označován klišé nálepkami, které většinou příliš nesedí.

Chtěl bych mu proto dopřát za odměnu ještě třetí život. V něm bych jej rád seznámil s králem Jiřím z Poděbrad. Pozval bych i hejtmana Jana Žižku z Trocnova a maršála Josefa Václava Radeckého z Radče.

Než tento článek dočtete, už se jistě začnou sympatizanti těchto dvou stran (v jejich očích antagonistických) hádat, možná i prát.

Jaké však překvapení! Naši hosté spolu v přátelství a vzájemné úctě diskutují a baví se až do rozednění. Všichni si rozumí, všem šlo o to samé. Králové Jiří i Karel mluví o svých plánech na mír a spravedlivou vládu, naši dva největší vojevůdci si notují ve válečném umění.

Vedle obrazu krále Jiřího z Poděbrad patří i obraz císaře Karla, vedle Jana Žižky patří maršál Radecký. Toto jsou dějiny. Důkazem jejich velikosti je jejich neúspěch. Bojovníci za právo a mír nebývají za svého života odměňováni. V druhých životech si jich teprve všimneme a v třetích snad pochopíme i jejich úmysly.

Dopřejme jim ve své imaginaci tento třetí život a pochopíme, jak jsme se mylili ve svých předsudcích. Oni si už porozuměli.

Již Ježíš věděl, že „po ovoci poznáte je“, tím ovocem jsme ale i my a kéž si vážíme ceny práva a míru stejně jako oni. VIVAT REGES BOHEMIAE

Richard Ferčík

Z kazatelského plánu

1. neděle po Velikonocích

Jako novorozené děti Boží mějte touhu jen po nefalšovaném duchovním mléku. Aleluja. (1. Petrův 2,2)

První čtení: Skutky 5, 27-32

Tužby velikonoční (I)

2. Za milost setkání s Kristem vzkříšeným a oslaveným, modleme se k Hospodinu.

3. Za požehnané stolování s naším Pánem věčně živým, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, dopřej nám, abychom památku zmrtyvýchvstání tvého Syna oslavili duchovní obnovou svých životů! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Zjevení 1,4-8

Evangelium: Jan 20,19-31

Verše k obětování: Jób 42,4-5

Verš k požehnání: Jan 20,27

Modlitba k požehnání:

Nebeský Otče, dej, ať svátost večeře Páně, již nás obdarováváš v tento požehnaný velikonoční čas, nám v přítomnosti i budoucnosti poslouží jako pravý pokrm a nápoj pro duši! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 146, 251, 258, 260

Každý dělá, co může...

Dokončení ze str. 1
barevných krepových papírů. Společně s celým týmem, zahalení do bublin z bublifuků a za zvuku kytar od zdravotních klaunů, jsme mu poblahopřáli. Jeho teta, která převzala synovce do péče po dobu, kdy rodiče bojují na Ukrajině, nám následně přišla poděkovat – prý to bylo poprvé, co na něm od začátku války viděla náznak radosti.

Tento a spousta dalších momentů mi stále připomíná, jak je důležitá alespoň drobná pomoc, jak podstatné je nenechat osoby v nouzi samotné. Mezi dobrovolníky se najdou lidé z nejrůznějších oborů a věkových kategorií – ve svém týmu jsem měla patnáctileté studenty, čtyřicetileté manažerky i sedmdesátileté seniory, kteří

chtěli přispět dobré věci. Každý dělá, co může a na co mu stačí síly.

14. dubna se krajské asistenční centrum přesunulo do budovy v pražských Vysočanech, kde v činnosti pokračuje. Počty odbavených uprchlíků z Ukrajiny se výrazně snižují, lidé však přijíždějí v horším psychickém i fyzickém stavu. Podpora bude nezbytná i nadále, ačkoli opět v trochu jiné podobě.

Solidarita, která se po začátku války vytvořila, je obdivuhodná a doufejme, že vydrží co nejdéle. Nemusíme za každou cenu očekávat vděčnost nebo uznání, však úplně stačí myšlenka, že se v ten správný moment dokážeme zachovat lidsky.

J.H.

Nad Písmem

Viděli jsme Pána

Sestry a bratři, ještě jsme nezavřeli úplně dveře za Velikonocemi. Neděle po Velikonocích dostala latinský název Dominica in albis, což v překladu znamená Neděle v bílém a nebo Quasimodogeniti (Jako novorozené děti), podle Petrova listu. Na Bílou sobotu se křtilo a nově pokřtění pak nosili ještě dalších osm dní bílé křestní roucho, aby okolí vědělo, k jak velké životní proměně u nich došlo. Křest nebyl formalitou, příprava na něj trvala obvykle dva roky a adept na křest byl podrobován zkouškám. Výzva apoštola Petra: „Jako novorozené děti Boží mějte touhu jen po nefalšovaném duchovním mléku.“ (1. Petrův 2,2) je nabádala, aby neslevovali z nároků na sebe sama.

V kostele sv. Václava na Zderaze jsme letos zažili velkou radost, na Bílou sobotu jsme pokřtili čtyři katechumeny (tj. adepty křtu), tři dospělá a jedno malé děvčátko. A teď je naším úkolem provázet je na jejich životní cestě, modlit se, aby jejich víra neslábla, ale naopak sílila. Víra nás všech je v poslední době podrobena velkým zkouškám. Potrápil nás covid, v současnosti jsme zaskočeni hrůzami, které se odehrávají v Rusku napadené Ukrajině. Často slyším: „Jak to Bůh může dopustit? Je vůbec nějaký Bůh, a když ano, jak se na to může dívat? Proč nezasáhne proti agresorům? To má běžný člověk u něj tak malou cenu?“

Příběh o Ježíši z Nazareta nám naopak říká, že pro Boha máme nesmírnou cenu. Stejně jako pro rodiče jejich vlastní dítě. Když je dítě v nebezpečí (a dělají to dokonce i někteří němí tvorové), nasadí dobrý rodič svůj život, aby ochránil či zachránil svého potomka. Když byl v morálním ohrožení celý židovský národ (a nejen on), Bůh v podobě člověka vešel na tento svět, ukázal mu, jak vypadá skutečný

láskyplný život, a pro záchranu dokonce i nás, budoucích potomků, vzal na sebe hříchy a zlo lidského rodu a nechal sebe i to zlo přibít na kříž. Jednou provždy, abychom my nemuseli být zatraceni. Mnohokrát slyšeli jeho současníci slova podobná těmto: „Kolikrát jsem vás chtěl shromáždit jako kvočna kuřátka, ale nechtěli jste...“ Když viděl zástupy, bylo mu jich líto, protože byli vysílení a skleslí jako ovce bez pastýře...

„Pohádka, krásná, ale pohádka,“ pravila kdysi jedna paní učitelka ve třídě, kam jsem přišla udělat nábor dětí na výuku biblických příběhů. Mám stále stejnou odpověď: „Nevím, že by se pro pohádky B. Němcové, bratři Grimmů, H. CH. Andersena a dalších slavných tvůrců lidé nechávali zbavovat života. Nechali se házet do arén lvům, křížovat, lámat kolem a podstupovat další zvěrstva, která byla na nich konána za veřejné vyznání: „Ježíš Kristus je Spasitel světa, Ježíš Kristus je můj Pán.“ Dělo se to na počátku křesťanství a děje se to pozměněnými způsoby dokonce i dnes.

„Já jsem Alfa i Omega, ten, který jest a který byl a který přichází, Všemohoucí,“ legitimuje se nám Bůh.

Pokročme k dnešnímu evangeliu. „Byl tu, mezi námi. Viděli jsme Pána,“ radostně oznamovali apoštolové Tomášovi, který v jejich uzavřeném nedělním shromáždění chyběl. Kde byl? Bál se o svůj život? Nebo byl Ježíšovou krutou smrtí tak frustrován, že ztratil veškerou víru a důvěru v Ježíšovu osobnost? Svou zprávou u něj učedníci vzbudili zvědavost. Takže když přišla další neděle, už zase byl s nimi. Předtím ještě řekl: „Dokud neuvidím na jeho rukou stopy po hřebech a dokud nevloží do nich svůj prst, neuvěřím.“ Ježíš znovu přišel s darem pokoje. „Pokoj vám.“

Jan 20,19-31

Možná, že ještě než dozněla výzva: „Sáhni do mých ran,“ už Tomášovi vyšlo z úst: „Můj Pán a můj Bůh!“ Směl se přesvědčit pohledem a sluchem. Hmatem by mu to tolik nepomohlo. Ježíšovo vzkříšené tělo mělo tělesné rysy, ale nebylo to tělo totožné s pozemským. Vzkříšený procházel zavřenými dveřmi. Laskavým pozdravem a přáním „Pokoj vám“ se přece vždy legitimoval jejich Pán, jejich Mistr. Tomáš se nelišil od mnohých, kteří volali a volají po hmatatelném důkazu. Bůh nás přece nestvořil podle jedné šablony, a tak jsou mnozí, kteří potřebují důkazy. Ježíš Tomáše neodsoudil. A nám tento příběh evangelista zachoval, protože viděl v budoucnosti okruh čtenářů svého evangelia, kteří si také nebudou moci sáhnout na Ježíše, ale budou mu věřit skrze zvěstované slovo. Ano, máme to těžší než Ježíšovi současníci, protože naše víra se opírá o svědectví těch, kteří kdysi viděli a zakoušeli. Dnes mají hmatatelnou zkušenost s Ježíšem novodobí mystikové nebo velcí modlitebníci. Ale i nám ostatním mnohokrát hoří srdce, když v komůrce svého srdce řešíme nějakou záležitost jen s Ježíšem Kristem. Když jsou i ti nejmoudřejší lidé na náš problém krátkí.

„Boha je třeba poslouchat, ne lidi,“ rozhodlaně stáli apoštolové před veleradou. „Bůh našich otců vzkřísil Ježíše...“

Všude, kde je o tom pochybováno, kde se tomu smějí, kde mají pocit či jistotu, že „takové pohádce“ člověk 21. století nemůže věřit, otevíráme dokořán dveře Zlu.

Prosme Pána, ať nám sundává z očí brýle mámení a náš pohled stále stáčí na Ježíše Krista. Nestane se to automaticky, avšak vedle Tebe, sestro, bratře, je dost těch, kdo za Tebe Pána prosí, aby Tvá víra neslábla. Aleluja. **Ema Blažková**

Děkuji ti, Pane, že jsi mne v mládí zavolal jménem a já jsem ti uvěřila.

Provázel jsi mne a dovolil prožít malé i větší zážitky.

Jsi stále se mnou a já vím, že jsem u tebe v bezpečí.

Jak ráda bych měla schopnost víru přenést na ty, které jsi mi světil od péče a o které se bojím. Jak ráda bych viděla všechny lidi kolem sebe spokojené a šťastné, protože takovými děláš své děti.

Nemohu víc, než všechny vkládat do tvé lásky.

Pane, smiluj se a přivíň tento svět, který ti patří, do náručí.

At' z ní nevypadne nikdo, kdo ti uvěřil a občas si pomyslí,

že když se z tvé náruče vymaní, bude svobodný.

Pane, děkuji ti, že jsi mne zavolal jménem.

Ohlasy Pašiji v české poezii

Pokračování ze str. 1

otevře. Mladá vdova pak už nehledá zlato, ale svůj největší poklad: dítě. Je jí prominuto, ba co víc, odpuštěno. Lituje své chtivosti a vzdává vroucí díky Bohu za navrácení syna. Trochu zlata přece jen zůstane v klíně hrajícího si roběte.

O Velikonocích jde o lásku a sebeobět, o ochranu slabších. Nezmíníme-li zde Krista a jeho dílo, otvíráme (vědomky či nevědomky) alternativní interpretaci, že primum je lidská sebeobět, která je jen symbolizována křesťanským velikonočním mýtem. Pak by i Bůh byl jen mýtem. Ovšem Bůh je víc. Ale i každá lidská i zvířecí obět má velkou cenu a hloubku. Je oceněna u Boha. Patří k životu, v němž by neměly převážít peníze a hmotné statky.

Obdobné memento se ozývá i v Erbenově *Záhořově loži*. V této skladbě je zdůrazněna hodnota pokání, prosba o milost u největšího hříšníka, který prohlédne, touha po spasení a vytržení z „pekla zlých činů“. „...o hněvu božím slovo moje svědčí. / ale milost božská neskončeně větší! (...) Tu kleč před svědkem svých hrozných činů, / (...) lituj a pros boha, aby smazal vinu... Bez míry, bez konce jest milost boží, / nás oba vytrhla pekelnému loži!“

Jan Neruda v *Prostých Motivech* přivádí venkovana k Božím mukám. Prostý muž chce pomoci trpícímu Ježíši a přiložit mu na rány hojivý jitrocel. Ježíš zde zastupuje společenství všech, na jejichž rány má být přikládán tisivý lék...

Čeští moderní básníci dvacátého století Velikonoce poetizují. Nechápu je jako hlavní téma, ale přesto, nebo právě proto, jasnozřivě zpřítomňují, co Velikonoce a Pašije znamenají. Výrazně tyto skutečnosti básnický vyslovují Bohuslav Reynek, Zdeněk Rotrekl, Marie Paulů, Věra Vášová, Josef Tkadlec. Hovoří moderním jazykem, snaží se ukázat hloubku oběti, která na sebe zapomíná a sestupuje do „lidského marasmu“.

Náš národ totiž často na rozdíl od Němců, Holanďanů, Poláků, Belgičanů a jiných, zvláště středoevropských národů, ulpěl příliš na pouhém folklóru. Poněkud „mlžnaté“ nám tak vyznívá událost stará dva tisíce let i předešlé tři tisíce let hebrejské izraelské tradice. Tyto hodnoty se již pět tisíc let předávají z pokolení na pokolení. Důležité je, že i básníci, kteří nejsou přímo křesťany, po svém intuitivně interpretují, co velikonoční zvěst znamená. I v našem českém literárním panteonu najdeme významné poety, kteří vystihují četnými „průsvitnými prsty“ skrytý dech Starého zákona i novozákonní zvěsti. Kladou před čtenáře metaforu, detail, sloku, která hluboce osloví. Z hlubin pěti tisíc let i z hloubek dvou křesťanských tisíciletí v nás cosi zazní, cosi nás lehce ovane ze síly a opravdovosti Kristovy velikonoční zástupné oběti. Bohuslav Reynek vnímá, že člověk má svůj střed v Kristu. Má účastné „ulpění“, je objevený. Např. jeho originální báseň *Mrtvá kočka* ze sbírky *Sněh na zápraží* zní takto: „Vrak z bída břehu / vychrtlá malá / Kočka tu leží / teplou a svěží / rozdala něhu / Smutně tu čeká / na krůpěj mléka / od luncy a sněhu / Noc po sobotě, zima je / svítí luna

kamenitá / Stydne mrtvé kotě / Či vina je smyta?“ Mohlo by se na první pohled zdát, že jde o poetickou hříčku. Ale Reynek je zakotven v hlubších duchovních souvislostech. Každé utrpení, i zvířecí, má zástupný charakter. Kočka o tom nemusí vědět, co my víme, ale i ona přináší obět. Záleží na důrazu a na pořadí hodnot. Neměl by asi převažovat vybledlý folklór, člověk by neměl opouštět svůj základ, ideu, v níž jsou živné prameny, životadárná síla.

K velkým příkladům oběti můžeme zařadit činy polského kněze Maximiliana Kolbeho, který v koncentračním táboře nabídl svůj život zástupně za jiného vězně, otce pěti dětí. Stejně tak i lidický farář Josef Štemberka, kterého chtěli Němci vyjmout z rozsudku smrti zastřelením (jak popisuje spisovatel František Křelina). Tento lidický farář se rozhodl a chtěl být pastýřem v nejlepší slova smyslu, tedy právě i v té nejhorší životní situaci. I v tom je cosi zástupného. Byl solidární se svými věřícími, vlil do nich naději právě tím, že se z přetěžké situace nevyvlékl.

Jan Zahradníček, který trpěl ve vězení a po návratu domů brzy zemřel, dokáže napsat nesmrtelné verše: „je po Snímání / Tmy převalují se u pat jeho, / tmy velkopáteční, jež přechájejí historii / Celá zem Boží hrob. Ticho v zahradách před Vzkříšením... / Všechno se dotýká ty rafije na orloji vesmírném. / Všem ukazují čas království Božího, které přichází / s tím pohybem shrnujícím rozpjatých paží dvou, / s tou hrozivě rychlou zdlouhavostí, / s níž k sobě blíží se...“ Jako tvůrce posvěcený vidí „za čas“, do podvědomí a dokáže se vyjádřit srozumitelně pro druhé.

Josef Topol ve své sbírce *Básně* z roku 1997 napsal: „uviděl jsem / pradávny neuvěřitelný život / jehož mluvčím je Homér / a Výkupitelem Kristus.“ Podle Josefa Topola je tedy, když se nad tím zamyslíme, Homér mluvčím, který obšírně vykreslil život v jeho šíři, ale jeho poselství nemá ráz něčeho, co vykupuje, to přisuzuje autor jen Kristu. Nepodceňuje Homéra, ale staví ho „pod“ Krista. Topol řadí Homéra do jeho vlastního kontextu, jako epika, který vidí život v celé jeho obsažnosti, se všemi možnými zápletkami i katastrofami, ale jeho charisma nemá sílu, aby člověka zachraňovalo a uvedlo ho do dimenze spasení.

Podobně jako Topol je mluvčím života v klasickém řeckém pojetí, Jan Kameník (je to žena, evangelická básnička Ludmila Macešková, píšíci pod mužským pseudonymem) zmiňuje náboženský okruh tibetského buddhismu, dokonce ukazuje ke Golgotě, tj. ke Kristu Pašiji. Otevře knížku veršů Jana Kamenika, nazvanou *Pubertální Henocho*: „Výsledné svědectví o jednohlasé písni zasvěcených: / že každá Cesta s velkým C (třeba i do Lhasy) / na konci svého tajemství přesáhne člověka; / a tak i tato zdejší, na Golgotu!“

Nahlédněme do deníků Jiřího Ortena pod názvem *Žihaná kniha*: „V zemi bez podnebí, / v krajině, kterou minul Spasitel / – A malý úsměv: v zemi, jejíž hřeby / jsou nejsířejší, neboť není těl.“ Jiří Orten prožívá situaci, o které se domnívá, že je horší než

být o samotě s ukřižovaným Ježíšem, protože kolem Ježíše byla půda sice nepřátelská, ale židovsky určená, to znamená nasvícená. Zde bylo možno počítat s odpovědí a nějakým podáním ruky, kdežto Orten se vidí v zemi, kterou Spasitel minul a která je jakoby vyduštěná prázdna, protože tu dokonce schází těla, jež by mohla být přibita na kříž. Je to úděsná vize, která evokuje situaci naprosté prázdnoty a nesmyslnosti, což je jakási Golgota na druhou. To je silné téma, které samo by vydalo na esej. Co je ostatně horší než nicota?

U Ivana Diviše se významy rozsvěcují. Jde mu o to, aby Velikonoce nezůstaly jen v pozlátku folklóru, ve skořápce kultu: „já věru že bych nechtěl na dlouhá léta víc, / nežli se na této vyhlídce, znovu / rozničen, mlád i trpký – / moci přiučovat věčnosti...“

Vladimír Holan má v *Noci s Hamletem* skvostný básnický obraz: „Když pomyslím na trnovou korunu Pána Krista / zmlkám úděsem.“

Jeden z „vyloučených z oficiální literatury“, Zdeněk Rotrekl, píše v *Sebraných spisech*: „Kdykoliv padám myslím na své vzkříšení / každým dnem v tobě nedej se mýlit dvěma tisíci let / v morku kostí ti zdvihá síť negramotný rybář / uč se dobře číst / to všechno jsme my od první ztrouchnivělé ryby na plesnivém chlebu... / srdce plné vody je Kána při

svatbě.“ Rotrekl se k našemu tématu vyjadřuje i v básni *Útěk do Egypta*: „Padá sněh / Jako nezřetelné milosrdenství / Obléká neznámou cestu bělobou. / Těto noci uchopil anděl spánek / A srdce překročivši tělo vstalo / Vzbudilo matku / Zahalilo dítě / Padal sněh... / Kdykoliv padá sněh opakují úteky / Bojím se vraždění nevinátek jež se dodnes připravuje.“

Josef Kainar je fascinován scénou Ježíšova ukřižování, kde umírá obklopen římskými žoldněři. Básník si všímá Ježíšovy matky a dalších dvou Marií. Je to scéna podle tří Marií v Janovi (19, 23.25n). Tak jako Ježíš shlédl na svou matku, Marii, tak si básník přeje, aby Kristus shlédl v této „křížovosti“ na jeho duši a dal mu sílu v podobných vyhocených situacích lidského života, které prožívá a o nichž je přesvědčen, že souvisejí s golgotským dnem.

„I na mne dneska vlídně shlédni, / když v skutcích svých se shledávám, / když spínám růženec den ke dni / a na cestu se vydávám, / na duši mou, jež v loktech těla / chovala slovo jako ty, / zajetí jeho přetrpěla, / zkusila muka Golgoty.“

Básnička střední generace, Věra Provazníková, ve sbírce *Dítě se zvonem* píše: „pak všechny bohyně se odhalují, / aby i ony dokázaly rány / stejně věčné / jako zář nad hlavami malých Kristů.“ Autorka naznačuje, že na Golgotě ukřižovaný Kristus je chápán jako zástupce lidských

„Kristů“, kteří rovněž procházejí utrpením a úzkostmi, kterými i Ježíš prošel. Na scéně dějin je mnoho křížů s malými přibitými Kristy. Malí „Kristové“ jsou ukřižováni s velkým Kristem. Ten tím není nikterak snižován, ale naopak rozšířen o nespočetné malé „Kristy“.

Utrpení není jít mimo strasti druhých, neznamená to žít singulárně. Zástupnost utrpení má význam ve všech podobách, máme zástupně jednat ve svém „malém“ prostředí, na své úrovni. Nepromarníme možnost přesahů. Minulost se prokopírovává do současnosti, věci nezapomínáme. Stojíme na prahu nového věku. Spása a milost roste ve skrytosti. Je nezbytné podílet se na ní modlitbou a meditací. A je o tom možné vydat silné svědectví v básnickém výrazu.

Z výše uvedeného je patrné, že velcí básníci a tvůrci jsou často znepokojivě oslovováni silou velikonoční zvěsti, vnitřní dynamikou, jež přetváří člověka silou křesťanského poselství. Proto u básníků, a v umění vůbec, kde se lidské srdce otvírá, se můžeme nechávat stále inspirovat k cestě pravého lidství.

Olga Nytrová

(Výšlo v programu *Národního divadla Praha, ke hře PAŠIJE ANEB THEATRUM PASSIONALE aneb Zrcadlo umučení a vzkříšení Pána našeho Ježíše Krista, 1998. Kráceno.*)

Z našich setkání

Bohoslužba k 101. výročí naší církve v Liberci

Sté plus první výročí první bohoslužby s ThDr. Karlem Farským v Liberci bylo připomenuto o 5. postní neděli 3. dubna 2022 od 9 hodin, kdy se konala bohoslužba, kterou sloužil bratr patriarcha Tomáš Butta v sídle Církve československé husitské na náměstí Českých bratří.

V roce 2021 kvůli pandemii nemohl liberecké věřící navštívit. Seznámil je s životem, dílem a službou na vinici Páně prvního patriarchy Karla Farského, rodáka ze Škodějova v libereckém kraji, který 3. 4. 1921 kázal v hotelu Česká beseda (na obrázku; je v něm od roku 2017 aréna s trampolínami).

Bratr patriarcha odměnil členy minulých rad starších i současné rady starších pamětním listem s motivem snímku České besedy z první republiky. Na oplátku byl obdarován mimo jiné knížkou o spolku Česká beseda, který v Liberci působí už od roku 1863. Bratr patriarcha se byl ještě podívat, jak nyní hotel Česká beseda vypadá. Liberečtí věřící se navzájem povzbuzují nejen duchovně a navštěvují ty, kteří již nemohou do společenství pro nemoc či pokročilý věk dojet. Pomáhali lékařskému

personálu v době covidu a nyní pomáhají ukrajinským uprchlíkům s ubytováním a seznámením v novém prostředí. Tak se věřící nechávají vést zvěstí a svědectvím Bible.

Vítězslav Lorenovicz

Daj nám dobré Nebe

Aj keď sme sa tretí aprílový deň v nedelu ráno zobudili nielen v Bratislave a blízkom okolí do zasneženej prírody, predsa bol citelný z každej strany predzahradiek mestských domov nielen čerstvý závan jarnej vône rozvonjavajúcich fialiek, šípových ruží, rozkvitajúcich prvosenok a už odkvitajúcich snežienok. Celú tu krásu doplnili ešte trochu bojazlivo spevy čiernych drozdov a tak pripomínali, že sa blíži svadobný mesiac máj. Svojimi tradičnými melódiami už pozývali hostí do svojich rajónov, na rozkvitajúce lúky. Takto každé skoré ráno rozospievali naše srdcia a my sme s nimi spolu vítali návrat pestrosti do nášho každodenného života. Nemali sme ani najmenšie zlé tušenie. A predsa.

Raňajšia pošta nám vzala dych, telo sťaželo a zhora udrelo čosi ako hrom z jasného neba. Obralo nás aj o hlas. Hovoríme si: „Nie“. Nie vojne! Ludia bežia na pomoc. Každý, kto len trochu môže. Aj my medzi nimi. Posielame vyzbierané veci nevyhnutné pre život, šaty, potraviny, hračky na Ukrajinu, tiež všade, kde treba, ako malú pomoc ťažko skúšanému bratskému národu. Venujeme im svoje modlitby, nábožné spevy a piesne aj v ich rodnom jazyku. Keďže naše finančné prostriedky nám neumožňujú Ukrajinu poskytovať pomoc vo väčšej miere, ponúkame do týchto smutných dní prostredníctvom našich cirkevníkov spracovanie dvoch známých ukrajinských ľudových piesní pre dychové hudby nazvaných „lvanku, lvanku“ a „Oj, na hori dva dubki“. Môžete si ich vypočuť na You Tube: www.youtube.com/watch?v=z8AOKHeNyA v úprave Adama Hudeca.

Už je veľa objednávok slovenských kapiel aj zahraničných, ktoré to tiež budú hrať. Aspoň takáto malá hudobná pomoc. Súčasne môžeme poskytnúť noty pre dychové hudby. A. Hudec ich odporúča zaradiť do koncertných programov našich dychových hudieb. Pri emotívnom zahľásení moderátora programu môžu tieto dve ukrajinské piesne trocha pomôcť prekonať hrôzy, čo musia Ukrajinci pretrpieť. Technickú nahrávku s kompletnými notami pre dychové hudby vám zdarma zašle na požiadanie Adam Hudec (email: hudecadam11@gmail.com). Zuzana Fontay

Z výstavy dětských prací v husitském kostele v Lounech. Připravila ji učitelka Jana Marešová se svými žáky jako poctu lounskému výtvarníkovi Mirvaldovi. **red**

Olomoucká diecéze Církve československé husitské prodlužuje vyhledávací řízení na funkci diecézní/-ho tajemníka/-ce v úvazku 1,0.

Požadavky:

- zakotvenost v CČSH
- kladný vztah k administrativě
- pečlivost, komunikativnost
- dokončené min. SŠ vzdělání s maturitou
- trestní bezúhonnost doložená výpisem z rejstříku trestů
- dobrá uživatelská znalost práce na počítači
- řídičský průkaz skupiny B výhodou (není podmínkou)

Výše mzdy se řídí církevními předpisy. Předpokládaný termín nástupu je 1. 7. 2022.

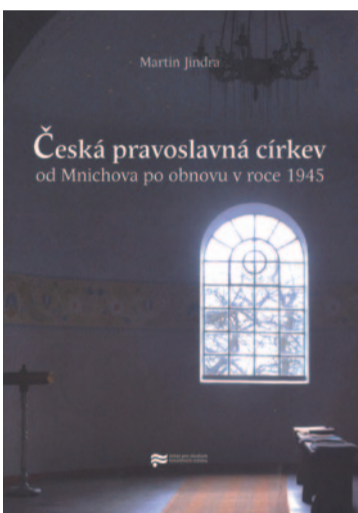
Více informací na tel.: 731 210 814
nebo e-mailu: tomas.chytil@ccsh.cz.

Nabídky se životopisem zasílejte nejpozději do 31.5.2022 prostřednictvím e-mailové adresy dieceze.olomouc@ccsh.cz nebo poštou na: Olomoucká diecéze Církve československé husitské, Žilinská 113/5, 779 00 Olomouc.

Můžete si přečíst

V tomto roce si připomeneme kulaté výročí vojenské operace Anthropoid, při níž byl proveden útok na zastupujícího říšského protektora R. Heydricha, stejně jako poslední boj sedmi československých parašutistů v pravoslavném chrámu sv. Cyrila a Metoděje (18. 6. 1942).

V této souvislosti připomínáme knihu Martina Jindry: „Česká pravoslavná církev od Mnichova po obnovu v roce 1945“, která se soustřeďuje na nejvýznamnější momenty existence této církve a odhaluje osudy pravoslavných věřících v čele s kaplanem Vladimírem Petříčkem, kteří se na ukrývání parašutistů významně podíleli. Kniha s řadou nových fotografií a dokumentů je k zakoupení v prodejně Blahoslav. **red**

Pout' do Přerova

30. dubna zveme na akci k výročí J. A. Komenského – pout' do Přerova ve spolupráci s olomouckou diecézí. **red**

Z ekumeny

POSELSTVÍ ÚČASTNÍKŮ EKUMENICKÉHO KULATÉHO STOLU O UKRAJINĚ Světová rada církví svolala ekumenické jednání u kulatého stolu o situaci na Ukrajině, které se konalo 30. března 2022 na Ekumenickém institutu v Bossey.

V této době války na Ukrajině a prohlubujících se rozporů ve světě se vrcholní představitelé členských církví SRC z několika sousedních zemí a zemí přímo postižených současným konfliktem 30. března 2022 shromáždili ve švýcarském Bossey na pozvání úřadujícího generálního tajemníka Světové rady církví. Účelem tohoto setkání bylo konzultovat příčiny a perspektivy konfliktu a hledat možné cesty vpřed pro všechny církve pracující pro mír. Litovali, že nebylo možné, aby zástupci Ruska a Ukrajiny přicestovali a při těchto konzultacích se připojili, přestože přijali pozvání. Účastníci setkání společně potvrdili své odmítnutí války, která je „v rozporu s Boží vůlí“, i užívání vojenské síly k řešení sporů mezi národy. Odsoudili agresi zahájenou vedením Ruské federace proti lidu svrchovaného národa Ukrajiny a stvrдили též právo ukrajinského lidu se této agresi bránit. Představitelé členských církví SRC vyzdvihli podporu, která byla ukrajinským uprchlíkům poskytnuta církvemi a místními komunitami v sousedních a dalších zemích. Vyzvali k příměří na Ukrajině a k tomu, aby humanitární koridory byly otevřeny a respektovány, ale i k ochraně všech civilistů a civilní infrastruktury. Vyjádřili také znepokojení nad širšími a dlouhodobými důsledky této agrese, nad krizí potravinové bezpečnosti, která započala v důsledku pandemie COVID-19, i nad společnou existenciální krizí vyoňující se klimatické katastrofy, kdy je „amorálnost ruského útoku na svého souseda tragicky zesílená“. Zdůraznili také důležitost SRC jako platformy pro ekumenický dialog uprostřed tohoto tragického konfliktu i povolání církví a ekumenického hnutí „být mírotvorci“. Vyzvali generálního tajemníka SRC, aby obnovil své pozvání členským církvím na Ukrajině a v Rusku, aby se připojily k další diskusi u kulatého stolu, „jakmile to jen bude možné“.

Celý článek naleznete na stránkách:

www.aktualne.cesh.cz/reakce-cirkvi/1207-poselstvi-ucastniku-ekumenickeho-kulateho-stolu-o-ukrajine.html

NĚMECKÉ SYNODÁLNÍ SHROMÁŽDĚNÍ VYZÝVÁ K VELKÝM ZMĚNÁM

Philip Peacock

„Základní prvky synodality – společenství, účast a misie – musí být nejprve vštěpovány a hlásány v našich místních společenstvích, pokud mají formovat širší Církev,“ píše jáhen Justin Stanwix z Austrálie. Pokračuje: „Už bychom měli přivyknout myšlence a rozhovorům o synodální církvi a na zasedání biskupské synody, která bude o synodalitě jednat. Máme datum a místo konání, rozhodující témata, obsáhlou příručku a podpůrné dokumenty, které se k oficiálnímu oznámení vztahují. Říjen 2023 v Římě je v kalendáři pevně stanoven.“

Víme, že nemůžeme dále setrvávat ve starém paradigmatu pohodlí zevnitř. Veřejný prostor od nás požaduje, abychom jednotlivě i kolektivně nesli poselství Pána lidem a jednali jinak.

Existuje nejzřetelnější imperativ k zahájení tohoto procesu. Jsou zde tři klíčové prvky synodality – společenství, účast a poslání. Mají-li mít skutečnou sílu, musíme začít na místní úrovni. My jako místní farnost jsme mikrokosmem církve. Není lepšího místa, kde začít.“

Synodální cesta německé církve si přeje, aby se laici mohli podílet na volbě biskupů a aby v církvi působily ženy – jáhenky.

Třetí synodální shromáždění, které by mělo přinést reformy do církve, skončilo v neděli 6. února 2022 prvními konkrétními rozhodnutími v rámci procesu. Většina německých biskupů naznačila, že je připravena podpořit rozsáhlé změny v církvi.

230 delegátů – kleriků i laiků – diskutovalo v průběhu tří dnů o reformách založených na textech, které byly navrženy na čtyřech pracovních fórech a reflektují teologické argumenty, o nichž doufají, že je budou moci prezentovat v Římě v r. 2023 na konci procesu Synodální cesty.

Toto třetí z pěti plánovaných synodálních shromáždění poprvé oznámilo, že nejvyšší orgán Synodální cesty přijal některé základní texty ve druhém čtení. Texty odsouhlasily více než dvě třetiny všech delegátů, vedle schválení více než dvou třetin biskupů.

Avšak dva roky poté, co proces Synodální cesty započal, Vatikán zatím nedal jasný signál podpory. Limburský biskup Georg Bätzing, předseda Německé biskupské konference, oznámil, že se v lednu setkal s papežem Františkem a že vede dialog s kardinálem Mariem Grechem, generálním sekretářem biskupské synody.

Biskup Bätzing uvedl, že bude zřízena diskusní skupina mezi sekretariátem synody a výkonným výborem Synodální cesty v Německu.

Mezi požadavky vytvořenými během třídního setkání byly: nové morální učení o sexualitě, včetně přehodnocení homosexuality; otevření kněžství ženám; uvolnění povinnosti celibátu pro kněží; a změna v přístupu k moci.

Zdroj: www.cathnews.com

přeložila: **Kateřina Vítková**

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Nevěřící Tomáš

Písmenka do tajenky získáte tak, že odpovíte správně na následující otázky. Nejste-li si jistí, podívejte se do Janova evangelia 20,19-31.

1. Kde byli učedníci prvního dne po sobotě?

- a) na náměstí (L);
- b) v chrámu (O);
- c) ukrývali se za zavřenými dveřmi (M)

2. Co jim řekl Ježíš, když k nim přišel?

- a) „Pokoj vám.“ (Ů);
- b) „Nebojte se!“ (K);
- c) „Bud'te zdraví.“ (E)

3. Co jim ukázal?

- a) svitky Písma (D);
- b) své ruce a bok (J);
- c) kalich s vínem (Ř)

4. Jak reagovali učedníci, když ho spatřili?

- a) vyděšeně utekli (A); b) nevěřili, že je to on (U);
- c) zaradovali se (P)

5. Co od něj měli učedníci přijmout?

- a) kalich s vínem (V); b) chléb (Í); c) Duchu svatého (Á)

6. Jak se jinak jmenoval Tomáš, který s nimi nebyl?

- a) Zélóta (Y);
- b) Didymos (N);
- c) Šimon (M)

7. Čím podmiňoval své uvěření tomu, že učedníci viděli Pána?

- a) chtěl s Pánem sám mluvit (P);
- b) chtěl vidět stopy po hřebech na jeho ruku (A);
- c) chtěl, aby to učedníci odpřísáhli (Ě)

8. Po kolika dnech k nim Ježíš znovu přišel?

- a) po sedmi (K); b) po osmi (B); c) po devíti (Š)

9. Co řekl Tomášovi?

- a) „Jsem zklamán, že jsi nevěřil.“ (S);
- b) „Nepochybuji a věř!“ (Ů);
- c) „Doufám, že teď už nepochybuješ!“ (L)

10. Jací jsou ti, kteří neviděli, a přesto uvěřili?

- a) bláhoví (D); b) blázniví (Z); c) blahoslavení (H)

(Řešení z č. 15: Lidé s jásotem vítali Ježíše jedoucího na oslátku.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: Mgr. Josefina Hudcová, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Reklamacce: tel. 220 398 117

